

Príležitosť pre talenty

Súťaž o najlepšiu esej na tému: *Udržateľný spôsob života* (pri príležitosti Svetového summitu o trvalo udržateľnom rozvoji, ktorý sa bude konať v septembri 2002 v juhoafrickom Johannesburgu)

Ročník: Prvý

Termín vyhlásenia súťaže a zverejnenia kritérií: 1. 2. 2002

Termín vyhlásenia výsledkov súťaže: 5. 6. 2002

Vyhlasovatelia súťaže:

Spoločnosť pre trvalo udržateľný život v Slovenskej republike

Společnost pro trvale udržitelný život v České republice

Regionálne environmentálne centrum Slovensko

Týždenník Mosty

Pod záštitou Regionálneho podporného centra Rozvojového programu OSN (UNDP) v Bratislave a Tematickej skupiny európskeho EcoFora: Hodnoty pre trvalo udržateľnú budúcnosť

Medzinárodná porota súťaže:

Jeremy M. Alcorn, Soňa Čechová, Eugen Gindl, Mikuláš Huba, Vladimír Hudek, Vladimír Ira, Juraj Mesík, Pavel Nováček, Pavel Šremer, Rastislav Vrbenský, Katarína Začková

Účastníci: poslucháči univerzít zo Slovenskej republiky a Českej republiky

Jazyk: slovenský alebo český

Rozsah eseje: 5 – 7 rkp. strán, riadkovanie 1,5, veľkosť písma 12, New Times Roman CE

Kritériá hodnotenia:

- aktuálnosť zvolenej témy,
- originalnosť spracovania,
- schopnosť zaujať a presvedčivo vyjadriť vlastný názor,
- seriózna práca s prameňmi,
- literárna hodnota,
- návrhy riešení (aplikovateľnosť).

Adresovať: STUŽ/SR, Staroturký chodník 1, 811 01 Bratislava, na vedomie: REC Slovensko, Vysoká 18, 811 06 Bratislava, Redakcia MOSTY, Šancová 70, P. O. Box 220 Bratislava, stuz@nexta.sk

Uzávierka súťaže: 30. 4. 2002

Prečo práve téma (trvalej) udržateľnosti?

Prinajmenšom od začiatku 70. rokov 20. storočia si ľudstvo začína pomaly uvedomovať, že doterajší neregulovaný rozvoj či rast, odohrávajúc sa v prostredí obmedzených zdrojov našej planéty, je dlhodobou neudržateľný. V záujme existencie ľudstva i biosféry ho treba nahradiť niečím udržateľnejším.

V r. 1987 prijalo Valné zhromaždenie OSN správu *Naša spoločná budúcnosť*, v ktorej sa trvalo udržateľný

rozvoj definoval ako taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovať potreby súčasných generácií bez toho, aby sa tým ohrozili možnosti budúcich generácií uspokojovať ich potreby. O päť rokov neskôr túto definíciu prevzal aj náš zákon o životnom prostredí s tým, že ju rozšíril o potrebu chrániť prírodu (ekosystémy) ako celok.

V júni 1992 sa v brazílskom Riu de Janeiro konala pamätná Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji, ktorá si vyslúžila prívlastok *Summit Zeme*. Životné prostredie a rozvoj sa

na nej považovali za dve strany tej istej mince. Za východisko z hrozacej globálnej rozvojovej krízy sa navrhol integrovaný prístup pod názvom trvalo udržateľný rozvoj (angl. *sustainable development*). Zmysel koncepcie trvalo udržateľného rozvoja je v hľadani, podpore a uplatňovaní optimálneho vzťahu medzi ekonomickou, sociálnou a environmentálnou dimenziou rozvoja, medzi produktivitou a únosnou zaťažiteľnosťou prírodných systémov, ale aj medzi ľudskou slobodou a zodpovednosťou, efektívnou ekonomikou a solidaritou, uspokojovaním vlastných potrieb a poznaním, kedy spotrebujeme dosť či dokonca priveľa.

Trvalo udržateľný rozvoj (TUR) vychádza z určitých všeobecne a dlhodobu platných princípov, riadi sa súborom kritérií a meria či vyhodnocuje prostredníctvom indikátorov.

K princípom TUR patrí princíp ekologický, ochrany biodiverzity a životodarných systémov, rozvoja ľudských zdrojov, ekologickej efektívnosti, rozumnej dostatočnosti, subsidiarity, vnútrogeneračnej i medzigeneračnej rovnosti, spravodlivého prístupu k zdrojom, prevencie a predbežnej opatrnosti, ale aj princípy celostnosti, optimalizácie, rozmanitosti, rovnováhy, samoregulácie, zohľadňovania potrieb budúcich generácií, šetrnosti a solidarity.

Za ešte komplexnejšiu a vnútorne menej rozpornú v porovnaní s koncepciou TUR sa považuje koncepcia trvalo udržateľného života, či ešte lepšie povedané žitia alebo spôsobu existencie. Týka sa všetkých stránok života/žitia, a nielen niektorých čiastkových aspektov rozvoja. Rozvíjanie a uplatňovanie koncepcie (trvalo) udržateľného života/žitia je vedené snahou čo najviac sa priblížiť ideálom humanizmu a harmónie s prírodou, založeným na úcte k životu, ako aj k neživým zložkám prírody.

Od r. 1992 tvorí TUR, vďaka zákonu NR SR č. 17/1992 Z. z. o životnom prostredí, súčasť nášho

právneho systému. Od júna 1999 pôsobí na Slovensku Rada vlády pre trvalo udržateľný rozvoj a v októbri 2001 vláda SR schválila Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja SR, ktorú by mal v najbližšom čase prerokovať slovenský parlament.

Výskum, ktorý na túto tému uskutočnila na reprezentatívnej vzorke verejnosti agentúra FOCUS pre potreby Regionálneho environmentálneho centra Slovensko, dokumentoval minimálnu orientáciu našej verejnosti v problematike TUR. Podobne je na tom, žiaľ, aj riadiaca sféra spoločnosti.

Z viacerých predchádzajúcich anketových prieskumov vyplynulo, že najpozitívnejšiu úlohu pri podpore, presadzovaní a čiastočne i uplatňovaní koncepcie TUR, resp. TUŽ na Slovensku zohrávajú mimovládne organizácie, o. i. Spoločnosť pre trvalo udržateľný život či REC. Z médií patrí v tejto oblasti medzi pozitívne výnimky týždenník Mosty.

V príprave odborníkov, ktorí sa budú zaoberať problematikou trvalej udržateľnosti rozvoja / života / života zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu naše univerzitné pracoviská. Pribúda katedier, na ktorých sa takto nazvaný i zameraný predmet prednáša. Na niektorých univerzitách už dokonca vznikli pracoviská špecializované na problematiku TUR. Podľa našich skúseností majú študenti o tento predmet značný záujem.

Desať rokov po Summite Zeme sa v septembri 2002 pripravuje v juhoafrickom Johannesburgu ďalší významný globálny summit, tentoraz pod názvom *Svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji*. Jeho organizátori vyzývajú členské štáty OSN, teda aj Slovensko, aby do prípravy tohto unikátneho podujatia zapojili čo najviac aj verejnosť. K naplneniu tohto cieľa chce prispieť i nami vyhlásená súťaž.

Mikuláš Huba
predseda STUŽ/SR

13. medzinárodný odborný veľtrh pre vodu - odpadovú vodu - odpad - recykláciu

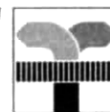
Zažite budúcnosť na rozhodujúcom fóre pre životné prostredie a spracovanie odpadov. Vitajte v budúcnosti. IFAT 2002, svetový veľtrh číslo 1 pre životné prostredie a spracovanie odpadu, ponúka komplexné informácie, medzinárodnú ponuku a intenzívnu výmenu názorov na vysokej úrovni. K tomu slúži 160 000 m² výstavnej plochy, viac ako 2000 vystavovateľov z viac ako 40 krajín, zasadania a sympóziá s rozsiahlymi odbornými kompetenciami.

Nové výstavisko Mníchov

13.–17. máj

IFAT
2002

Informácie, vstupenky:

EXPO PLUS s. r. o. • Farebná 24 • 821 05 Bratislava

Tel: (02) 4342 1948, 4342 1656 • Fax: (02) 4342 1943

E-mail: mail@expoplus.sk

www.ifat.de

www.slovakia.messe-muenchen.de